

TELKOM SA LIMITED

**BUKANA YA TLHAKISETSO KA HO YA KA KAROLO YA 51 YA
MOLAO WA KGOTHALETSO YA PHUMANTSHO YA
TLHAHISOLESEDING MOLAO 2 WA 2000 (“MOLAO”)**

TELKOM SA LIMITED

BUKANA YA TLHAKISETSO KA HO YA KA KAROLO YA 51 YA MOLAO WA KGOHALETSO YA PHUMANTSHO YA TLHAHISOLESERING MOLAO 2 WA 2000 (“MOLAO”)

TSA KAHARE

1.	KAKARETSO.....	2
2.	SELELEKELA	2
2.1	Kakaretso ya Khampani	3
3.	DINTLHA KA HO YA KA KAROLO YA 51.....	3
3.1	Dintlha tsa bao o ka iteanyang le bona – [Karolo ya 51(1)(a).....	3
3.2	Tataiso ya karolo ya 10 [Karolo ya 51(1)(b).....	4
3.3	Direkoto tse fumenehang feela ntle le bothata [Karolo ya 51(1)(c)]	4
3.4	Direkoto tse fumenehang feela ntle le bothata le ka ho ya ka molao ofe kapa ofe o mong – [Karolo ya 51(1)(d)	4
3.5	Mekgwa le ditsela tsa ho kopa tlhahisolesering le direkoto – [Karolo ya 51(1)(e)].....	5
3.6	Mabaka a ho hana ho fana ka direkoto - [Temana ya 1 Kgaolo 4].....	5
3.7	Tlhaloso ya dihlooho tsa direkoto tse tshwerweng ke Telkom mmoho le dihlopha tsa direkoto tseo dihlooho tseo di hlophisitsweng ka tsona [Karolo ya 51(1)(e)].....	6
3.8	Tlhahisolesering e nngwe jwalo ka ha ho laelwa – [Karolo ya 51(1)(f)].....	9
3.9	Ho fumaneha ha bukana – [Karolo ya 51(3)].....	9
3.10	Ditefello tse behilweng mabapi le mekgatlo praefete	9
3.11	Foromo e behilweng.....	10
FOROMO C	.....	11
	KOPO YA PHUMANTSHO YA REKOTO YA MOKGATLO WA PORAEFETE	11
	[Molawana wa 6].....	11
A.	Dintlha tsa mokgatlo wa poraefete	11
B.	Dintlha ka motho ya etsang kopo ya phumantsho ya rekoto.....	11
C.	Dintlha tsa motho eo kopo e etswang lebitsong la hae	11
D.	Dintlha tsa rekoto	11
E.	Ditefello.....	12
F.	Foromo eo rekoto e batluwang ka yona	12
G.	Dintlha tsa tokelo e tla sebediswa kapa e sireletse	13
H.	Tsebisano ya qeto e mabapi le kopo ya ho fuwa tlhahisolesering	13

1. KAKARETSO

BUKANA YA TLHAKISETSO KA HO YA KA KAROLO YA 51 YA MOLAO WA KGOHALETSO YA PHUMANTSHO YA TLHAHISOLESERING MOLAO 2 WA 2000 (“MOLAO”)

2. SELELEKELA

- Hara tse ding, molao o ikemiseditse ho latela tokelo ya molaotheo ya ho fumana tlhahisolesering efe kapa efe e tshwerweng ke mmuso kapa motho ofe kapa ofe e mong moo tlhahisolesering eo e hlokehang bakeng sa ho sebedisa kapa ho sireletsa tokelo efe kapa efe.

- b. Molao hape o batla hore makala a mmuso le a poraefete a ngole dibukana tse fanang ka tlhahisoleseding ka bobedi mefuta le dihlopha tsa direkoto tse tshwerweng ke makala ao a mmuso le a poraefete. Telkom SA Limited ("Telkom") ke lekala le ka tlasa mmuso ka ho ya ka parafo ya (b)(ii) ya tshaloso ya "lekala la mmuso" karolong ya 1 ya Molao. Ka ho ya ka karolo ya 8 ya Molao lekala la mmuso leo ho buuweng ka lona paragrafong ya (b)(ii) mona ka hodimo e ka ba lekala la mmuso kapa lekala la poraefete ka ho ya ka rekoto ya lekala leo. Tokomane ena e nkuwa jwalo ka bukana ya tlhakisetso ya Telkom mabapi le tlhahisoleseding kapa direkoto tse amanang le Telkoms jwalo ka ha e nkuwa e le lekala le ka tlasa mmuso.

2.1 Kakaretso ya Khampani

- a. Telkom ke khampani e ka tlasa mmuso ka ho ya ka melao ya dikhampani ya Rephaboliki ya Afrika Borwa tlasa nomoro ya ngodiso ya 1991/005476/06. Dishere tsa Telkom di etsa 39.8 % mme tsona di tshwerwe ke mmuso wa Afrika Borwa (ka Letona la Dikgokahano).
- b. Telkom e na le dikhampani tsena tse latelang tse ka tlasa yona: -
- Swiftnet (Pty) Ltd (100%);
  - Trudon (Pty) Ltd e ne e tsebahala ka TDS Directory Operations (Pty) Ltd (64.9%);
  - Africa Online Limited (100%);
  - Multi-Links Telecommunications Limited (100%); le
  - Iway Africa Limited (100%) and Africa Online Namibia (Pty) Limited (75%).
- c. Kgwebo e kgolo ya Telkom ke ho fana ka:
- ditshebeletso tsa dikgokahano ka mehala setjhabeng ka ho ya ka laesense eo ba e fuweng ke Letona la Dikgojkahano;
  - ditshebeletso tsa ho eketsa boleng ba marangrang setjhabeng ka ho ya ka laesense eo ba e fuweng ke Letona la Dikgokahano; le
  - ka ditshebeletso tsa thekenoloji ya tlhahisoleseding setjhabeng.

3. DINTLHA TSA KA HO YA KA KAROLO YA 51

3.1 Dintlha tsa bao o ka iteanyang le bona – [Karolo ya 51(1)(a)]

Moofisiri ya ka Sehloohong wa Tlhahisoleseding wa Telkom ke:

Lebitso:	Ms. Pinky Moholi
Aterese ya Poso:	Private Bag X260 PRETORIA 0001
Aterese ya Moaho:	Telkom Towers North 152 Proes Street PRETORIA 0002
Nomoro ya Thelefono:	+27 12 311 5253
Nomoro ya Fekese:	+27 12 326 3011
E-mail:	MoholiINT@Telkom.co.za

Moofisiri ya ka Sehloohong wa tlhahisoleseding o amohetse motho enwa ya boletsweng mona ka tlase ho ba Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding bakeng sa ho etsa bonnete ba hore ditlhoko tsa Molao di tsamaiswa ka tsela e lokileng, e sa nkeng mahlakore hape e se nang leeme: -

Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding: Anton Klopper

Aterese ya Poso: Private Bag X808

Pretoria 0001

Aterese ya Moaho: Telkom Towers North

152 Proes Street

Pretoria 0002

Nomoro ya Thelefono: +27 80 020 3266

Nomoro ya Fekese: +27 12 326 0477

E-mail: paia@Telkom.co.za

3.2 Tataiso ya Karolo ya 10 - [Karolo ya 51(1)(b)]

Khomishene ya Ditokelo tsa Botho ya Afrika Borwa, ka ho ya ka karolo ya 10 ya molao, e tla ngola tataiso e mabapi le tshebediso ya molao. Tataiso ena e tla fumanwa ho tswa Khomisheneng ya Ditokelo tsa Botho ya Afrika Borwa ho eso fete kgwedi ya Phato 2003 atereseng ena e latelang:

Private Bag X2700

Houghton 2041

Tel: +27 11 484 8300

Fax: +27 11 484 0582

E-mail: PAIA@sahrc.org.za

Website: www.sahrc.org.za

3.3 Direkoto tse fumanehang feela ntle le bothata [Karolo ya 51(1)(c)]

Direkoto tse fumanehang feela ntle le bothata setjhabeng kaofela ha tsona ke direkoto tsa Telkom tseo ho entsweng kopo ya tsona ka ho ya ka ditlhoko tsa mmuso le mekgatlo e meng e fapaneng e ka tlasa taolo ya mmuso, ho kenyelletswa le Mongodisi wa Dikhampani, le Mongodisi wa Ditokomane tsa beng ba thepa, direkoto tsohle tse dibukaneng le dipampitshaneng tse phatlaladitsweng ke Telkom le direkoto tsohle tse fumanehang websaeteng ya Telkom.

3.4 Direkoto tse fumanehang ka ho ya ka molao ofe kapa ofe o mong – [Karolo ya 51(1)(d)]

a. Telkom e na le direkoto tsa melao ena e latelang:

- i. Molao wa Bophelo bo Botle le Polokeho Mosebetsing wa 29 wa 1996;
- ii. Molao wa Lekgetho la thekiso e leng *Value Added Tax Act* 89 wa 1991;
- iii. Molao wa Lekgetho la Kuno wa 58 wa 1962;
- iv. Molao wa Dikhampani wa 61 wa 1973;
- v. Molao wa Dikgokahano ka Mehala wa 103 wa 1996;
- vi. Molao wa Maemo a Motheo a Tshebetso wa 75 wa 1997;
- vii. Molao wa Ditlhapiso tsa Dikotsi le Mafu a hlahang Mosebetsing wa 130 wa 1993;
- viii. Molao wa Tekano Mosebetsing wa 55 wa 1998;
- ix. Molao wa Dikamano Mosebetsing wa 66 wa 1995;

- x. Molao wa Taolo ya Tikoloho ya Naha wa 107 wa 1998;
- xi. Molao wa Ditefiso tsa Ntshetsoppele ya Bokgoni wa 55 wa 1998;
- xii. Molao wa Matshwao a Kgwebo wa 194 wa 1993;
- xiii. Molao wa Inshoreense ya Tlhokeho ya Mosebetsi wa 30 wa 1966;
- xiv. Molao wa Lekgetho la Thepa e Rekwang ka Ntle ho Naha wa 91 wa 1964;
- xv. Molao wa Ntshetsopele ya Bokgoni wa 97 wa 1998;
- xvi. Molao wa Bolaodi ba Boiphihlelo ba Afrika Borwa wa 58 wa 1995;
- xvii. Molao wa Dipalopalo;
- xviii. Melalo le Melawana ya JSE Stock Exchange South Africa; and

3.5 Mekgwa le ditsela tsa ho kopa tlhahisoleseding kapa direkoto - [Karolo ya 51(1)(e)]

- a. Mokopi o lokela ho sebedisa foromo e behilweng ho etsa kopo ya ho ka kgona ho fumana rekoto. Kopo e lokelwa ho lebiswa ho Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding eo dintlha tsa hae tsa moo o ka iteanyang le yena di hlahellang paragrafong ya 3.1 ka hodimo. Kopo e lokelwa ho lebiswa atereseng, nomorong ya fekese kapa atereseng ya elektroniki ya e-mail ya Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding e boletsweng paragrafong ya 3.1. ka hodimo.
- b. Mokopi o tshwanetse ho fana ka dintlha tse lekaneng foromong ya kopo ho etsa hore Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding a kgone ho hlwaya rekoto e kotjwang ekasitana le mokopi. Mokopi o tshwanetse ho bontsha le hore na ke tlhahisoleseding efe eo a batlang ho e fumana. Mokopi o tshwanetse hape ho bontsha hore na o batla ho tsebiswa ka qeto e mabapi le kopo ka mokgwa ofe, mme a bolele le mokgwa le dintlha tseo a batlang ho tsebiswa ka tsona.
- c. Mokopi o tshwanetse ho bolela tokelo eo yena a batlang ho e sebedisa kapa ho e sireletsa mme a fane ka tlhaloso ya hore ke ka baka lang a hlokanang rekoto eo a e kopileng jwalo ka ha a sebedisa kapa ho sireletsa tokelo eo.
- d. Ha kopo e etsetswa motho e mong, mokopi o tshwanetse ho romela bopaki ba boemo bo etsang hore a etse kopo eo, mme bona e be bo tla kgotsofatsa batho bao o iteanyang le bona ba Telkom.
- e. Motlatsi wa Moofisiri wa Tlhahisoleseding o tla tsebisa mokopi (ntle le mokopi ka seqo) ka tsebiso, a kopa mokopi ho lefa tefello e behilweng (ha e le teng) pele ho ka qalwa ka ho sebetsana le kopo.
- f. Ha ho ka etsahala hore Telkom e hane ho neha mokopi direkoto tseo a di kopileng, mokopi a ka etsa boipiletso ba kopo lekgotleng la dinyewe hore Telkom e bolellwe hore e fane ka direkoto tse kopilweng ke mokopi.
- g. Ha lekgotla la dinyewe le laela hore Telkom e fane ka direkoto tse kopilweng ke mokopi, mokopi o lokela ho lefa tjehelete bakeng sa tlhahiso hape, ho phenyekolla, ho lokisa le nako e nkuweng hore ho fanwe ka direkoto, ka hodimo ho dihora tse behilweng bakeng sa ho phenyekolla le ho lokisa rekoto hore e ntshwe.

3.6 Mabaka a ho hana ho fana ka direkoto - [Karolo II Kgaolo 4]

- a. Telkom e ka hanela kopo ya tlhahisoleseding kapa rekoto ha tlhahisoleseding kapa rekoto eo e amana le:
  - i. tshireletso e tlamang ya ho ba sephiring ha motho e mong wa boraro eo e leng motho ka tlhaho (natural person), ho kenyelletsang ho utulla ka tsela e sa lokang tlhahisoleseding e amang motho eo wa boraro ka seqo sa hae;
  - ii. tshireletso e tlamang ya tlhahisoleseding ya kgwebo ya motho wa boraro, ha rekoto e tshwere –
    - 1. diphiri tsa kgwebo tsa motho eo wa boraro;
    - 2. tlhahisoleseding ya ditjehelete, kgwebo, saense kapa ya tekgeniki eo ho utullwa ha yona ho ka bakang tshenyo kgahlehong ya ditjehelete le kgwebo ya motho eo wa boraro;

3. tlhahisoleseding eo motho wa boraro a faneng ka yona ka tshepo ho Telkom, haebe ho utullwa hoo ho ka beha motho eo wa boraro boemong bo seng botle ditherisanong kapa tlhodisanong ya kgwebo.
  - iii. tshireletso e tlamang ya tlhahisoleseding ya sephiring ya batho ba boraro haebe e sireleditswe ka ho ya ka tumellano efe kapa efe;
  - iv. tshireletso e tlamang ya polokeho ya batho le tshireletso ya thepa;
  - v. tshireletso e tlamang ya direkoto tse ka nkuwang e le tsa sephiri ka ho ya ka tsamaiso ya molao;
  - vi. mesebetsi ya kgwebo ya Telkom, e ka kenyelletsang -
    1. diphiri tsa kgwebo tsa Telkom;
    2. tlhahisoleseding ya ditjhelete, kgwebo, saense kapa botekgeniki eo ho utullwa ha yona ho ka bakang tshenyo kgahlehong ya ditjhelete le kgwebo ya Telkom;
    3. tlhahisoleseding, eo e tla reng ha e utullwa e be e beha Telkom ka boemong bo seng botle ditherisanong kapa tlhodisanong ya kgwebo;
    4. programo ya khomputara eo e leng ya Telkom mme e sireleditswe ke tumella-tshebediso (copyright).
  - vii. Tlhahisoleseding e mabapi le diphuputso tse etswang kapa tse tla etswa lebitsong la Telkom, moo ho utullwa ho jwalo ho ka nnang ha senola Telkom kapa motho ya etsang kapa ya tla etsa diphuputso lebitsong la Telkom kapa sehlooho sa diphuputso, e leng ntho e ka etsang hore diphuputso tseo di be boemong bo seng botle ho hang.
- b. Telkom e ka hanela dikopo tsa tlhahisoleseding haebe dikopo tse ke tse nyenyane feela tse sa reng letho kapa tsa ho papala feela (frivolous or vexatious), kapa ha di kenyelletsa ho sebediswa ha mehlodi ya thuso ya Telkom ka tsela e tswileng tseleng.

3.7 Tlhaloso ya dihlooho tsa direkoto tse tshwerweng ke Telkom le dihlopha tseo dihlooho tsena di hlophisitsweng ka tsona [Karolo ya 51(1)(e)]

Telkom e tshwere direkoto le tlhahisoleseding ena e latelang e hlophisitsweng ka tlasa dihlopha tsena tse latelang -

a. Direkoto tsa Bongodi tsa Khampani

- i. memorandamo le Athikele ya Dikamano (Memorandum and Articles of Association);
- ii. rejistara e Kopaneng ya Khampani (Combined Company Register);
- iii. metsotso ya Dikopano;
- iv. ditjhelete tsa lekgetho ka ho ya ka molao;
- v. matla a molao;
- vi. ho fana ka matla a taolo of authority; and
- vii. ditifikeite tsa Dishere.

b. Thepa e Suthang le e sa Sutheng

- i. ditokomane tsa ho ba monga thepa (Title deeds);
- ii. ditumellano tsa Llisi (Lease Agreements);
- iii. ditumellano tsa ho hira (Hire Agreements);
- iv. ditumellano tsa Thekiso-Khiro (Hire-purchase Agreements);
- v. ditumellano tsa ho Reka ka Mokitlane (Credit Sale Agreements);

vi. ditumellano tsa Thekiso e Tlwaelehileng le e nang le Dipehelo (Ordinary and Conditional Sale Agreements).

c. **Ditokelo tsa Boqapi**

- i. matshwao a kgwebo;
- ii. tokelo ya boqapi (Patents);
- iii. tumella-tshebediso;
- iv. meralo;
- v. botsebi le bokgoni;
- vi. dilaesense.

d. **Inshoreense**

- i. dipholisi;
- ii. difaele tsa ditleime tsa Inshoreense.

e. **Lekgetho**

- i. lekgetho la kuno;
- ii. lekgetho la VAT;
- iii. lekgetho la meputso - PAYE;
- iv. ditefello tsa RSC;
- v. ditefello tsa inshoreense ya tlhokeho mosebetsi (UIF)..

f. **Ntshetsopele ya Bokgoni ba Basebetsi**

- i. maano le mekgwa ya tshebetso;
- ii. tlhahisoleseding e mabapi le basebetsi;
- iii. ditumellano tsa mosebetsi;
- iv. diforomo le dikopo;
- v. mangolo a tlwaelehileng le ditsebiso;
- vi. diraporoto tsa ditefo tsa meputso;
- vii. ditlankana tsa meputso;
- viii. di-IRP5;
- ix. dibuka le direkoto tsa dikotsi;
- x. ditumellano le direkoto tsa mosebetsing le diyunione;
- xi. melawana le direkoto tsa tlhophiso ya dibenefiti tsa basebetsi;
- xii. direkoto tsa polokeho, bophelo bo botle le tikoloho;
- xiii. ditsekisano tsa mosebetsing;
- xiv. khoutu ya boitshwaro;
- xv. mokgwa wa ho tletleba;
- xvi. thupelo ya basebetsi.

g. **Ditjhelete**

- i. ditateme tse hlahlobilweng tsa ditjhelete tsa selemo le selemo;
- ii. diakhaonte tsa tsamaiso;
- iii. dintlha tsa banka le diakhaonte tsa banka;
- iv. ditateme le ditshupamelato tsa bakoloti/bakolotwa;
- v. di-*general ledger* le di-*subsidiary ledger*;
- vi. *reconciliation* ya *general ledger*;
- vii. maano le mekgwa ya tshebetso.

h. Tshebetso ya ho fana le ho fumana dikontraka tsa mosebetsi

- i. maano le mekgwa ya tshebetso;
- ii. diraporoto le ditokomane tse tshehetsang;
- iii. ditokomane tsa dithendara;
- iv. dipehelo le maemo a tlwaelehileng bakeng sa phumantsho ya ditshebetso, dihlahiswa le *Software*;
- v. ditumellano le tlhahisoleseding ya boradikontraka, tlelaente le babi;
- vi. ditokomane tsa tshireletso;

i. Mesebetsi

- i. ditshupamelato;
- ii. dikhastama;
- iii. di-*Telecommunications traffic*;
- iv. marangrang;
- v. ditefiso;
- vi. dihlahiswa;
- vii. *interconnect*;
- viii. di-*Inter-operator settlement*;
- ix. maano le mekgwa ya tshebetso; le
- x. ditumellano dife kapa dife tse amanang le mesebetsi ya Telkom.

j. Molao

- i. dikontraka;
- ii. ditsekisano tsa kgwebo; le
- iii. boemedi kapa ho sireletswa kgahlanong le melato.

k. Taolo

- i. dipheleli, dilaesense, ditumello, dikananelo, dikamohelo, dikopo, dingodiso le ho sa tlameng;
- ii. ditlhaliso tse lebiswang ho ICASA;
- iii. ditlhaliso tse lebiswang palamenteng; le
- iv. ditsekisano.

l. Thekenoloji ya tlhahisoleseding

- i. ditokomane le dibukana tse leng ho mokgwatshebetso;
- ii. projeke, meralo ya ho lokiswa ha koduwa le ho kengwa tshebetsong;
- iii. ditokomane tsa leano intheneteng;
- iv. ditokomane tsa leano khomputareng.

m. **Tsamaiso**

- i. *intranet*;
- ii. mangolo a dikgokahano le mekgatlo e kahare le kantie.

3.8 Tlhahisoleseding e nngwe jwalo ka ha ho hlokeha - [Karolo ya 51(1)(f)]

Ha ho na tlhahisoleseding e laetsweng ka ho ya ka karolo ena.

3.9 Ho fumaneha ha bukana ya tlhakisetsa - [Karolo ya 51(3)]

Bukana ena haesale e fumaneha ho Khomishene ya Ditokelo tsa Botho, ka ho ya ka paraografo ya 9(1) ya melawana e phatlaladitsweng ka ho ya ka molao mme e phatlalatswa websaeteng ya Telkom (www.Telkom.co.za).

3.10 Ditefello tse behilweng mabapi le mekgatlo ya poraefete

- a. Ditefello tse latelang di behilwe melawaneng e phatlaladitsweng ka ho ya ka molao mme di lokelwa ho leshwa ke mokopi pele batho ba iteantseng le bona ba Telkom ba ka fana ka direkoto dife kapa dife ho mokopi.
- b. Tefello ya bukana jwalo ka ha ho behilwe molawaneng wa 9(2)(c) ke R1,10 bakeng sa fothokhopi ka nngwe ya leqephe la boholo ba A4- kapa karolo ya lona.
- c. Ditefello tsa ho hlalisa hape ho boletsweng molawaneng wa 11(1) di ka mokgwa o latelang:-

(a)	Bakeng sa fothokhopi ka nngwe ya leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona.	R1.10
(b)	Bakeng sa khopi ka nngwe e hatisisweng ya leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona e leng khomputareng kapa ka mokgwa wa elektroniki kapa motjhini o ka kgonwang ho balwa	R0.75
(c)	Bakeng sa khopi e leng ka mokgwa o ka balwang ka khomputara e ho: - (i) <i>stiffy disc</i> (ii) <i>compact disc</i>	R7.50 R70.00
(d)	(i) Bakeng sa ha ho ngolwa fatshe ha ditshwantsho tse bonwang, leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona. (ii) Bakeng sa khopi ya ditshwantsho tse bonwang.	R40.00 R60.00
(e)	(i) Bakeng sa ho ngola fatshe rekoto ya tse mamelwang, leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona. (ii) Bakeng sa rekoto e mamelwang	R20.00 R30.00

- d. Tefello ya kopo e leshwang ke mokopi, eo e seng motho ka seqo, e boletsweng molawaneng wa 11(2) ke R50.00.
- e. Tefello ya ho fumana tlhahisoleseding e leshwang ke mokopi e boletsweng molawaneng wa 11(3) e ka mokgwa o latelang: -

1 (a)	Bakeng sa fothokhopi ka nngwe ya leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona	R1.10

(b)	Bakeng sa khopi ka nngwe e hatsitsweng ya leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona e leng khomputareng kapa ka mokgwa wa elektroniki kapa motjhini o ka kgonwang ho balwa	R0.75
(c)	Bakeng sa khopi e leng ka mokgwa o ka balwang ka khomputara e ho: - (i) <i>stiffy disc</i> (ii) <i>compact disc</i>	R7.50 R70.00
(d)	(i) Bakeng sa ho ngolwa fatshe ha ditshwantsho tse bonwang, leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona. (ii) Bakeng sa khopi ya ditshwantsho tse bonwang.	R40.00 R60.00
(e)	(i) Bakeng sa ho ngola fatshe rekoto ya tse mamelwang, leqephe la boholo ba A4 kapa karolo ya lona (ii) Bakeng sa rekoto e mamelwang	R20.00 R30.00
(f)	Ho phenyekolla le ho lokisa rekoto hore e ntshwe, bakeng sa hora ka nngwe kapa karolo ya hora e hlokehang hore ho phenyekollwe le ho lokisa	R30.00

- f. Bakeng sa merero ya karolo ya 54(2) ya molao, hona ho latelang ho a sebetsa:-
- i. dihora tse tshelatseng jwalo ka dihora tse ka fetwang pele ho ka batlwa depositi; le
  - ii. karolo ya nngwe ho tharo ya tefello ya ho fumana tlhahisoleseding e leshwang jwalo ka depositi ke mokopi.
- g. Tjhelete ya ho posa yona e leshwa ha ho tshwanelwa ho romelwa khopi ya rekoto ka poso ho mokopi.

3.11 Foromo e behilweng

Foromo ena e latelang ya C e behilwe ka ho ya ka taelo ya molawana wa o fetisitsweng ka ho ya ka molao, mme e lokelwa ho tlatswa ke mokopi ya batlang ho fumana direkoto tsa mokgatlo wa poraefete.

FOROMO YA C

KOPO YA PHUMANTSHO YA REKOTO YA MOKGATLO WA PORAEFETE

(Karolo ya 53(1) ya Molao wa Kgothaletso ya Phumantsho ya Tlhahisoleseding, wa 2000)

(Molao wa 2 wa 2000)

[Molawana wa 10]

A. **Dintlha tsa mokgatlo wa poraefete**

Hlooho:--

B. **Dintlha ka motho ya etsang kopo ya phumantsho ya rekoto**

(a)	<i>Dintlha tsa motho ya etsang kopo ya phumantsho ya direkoto di lokela ho ngolwa ka tlase.</i>
(b)	<i>Ho fanwe ka aterese le/kapa nomoro ya fekese ya ka hara Rephaboliki eo tlhahisoleseding lokelang ho romelwa ho yona.</i>
(c)	<i>Bopaki ba boemo boo kopo e etswang ka bona, moo e batlehang, bo lokelwa ho hokelwa.</i>

Mabitso ka botlalo le sefane: _____

Nomoro ya boitsebiso: _____

Aterese ya poso: _____

_____ Nomoro ya mohala: _____

Nomoro ya fakese: _____ Aterese ya E-mail: _____

Maemo ao kopo e etswang tlasa ona, ha e etsetswa motho e mong:

C. **Dintlha tsa motho eo kopo e etswang lebitsong la hae**

<i>Karolo ena e lokela ho tlatswa ha FEELA kopo ya tlhahisoleseding e etswa lebitsong la motho e mong.</i>

Mabitso ka botlalo le sefane: _____

Nomoro ya boitsebiso: _____

D. **Dintlha tsa rekoto**

(a)	<i>Fana ka dintlha ka botlalo tsa rekoto e kotjwang, ho kenyetsetsa le nomoro ya referense ha o e tseba, ho etsa hore ho kgonwe ho fumanwa rekoto.</i>
(b)	<i>Ha sebaka se fanweng se sa lekana, ka kopo tswela pele leqepheng le leng mme o le hokele foromong ena. Mokopi o lokela ho saena maqephe ohle a tlatsetso.</i>

1. Tlhaloso ya rekoto kapa karolo e loketseng ya yona:

---

2. Nomoro ya referense, ha e ba e le teng:

---

3. Dintlha le ha e le dife tse mabapi le rekoto:

E. **Ditefello**

- (a) Kopo ya phumantsho ya rekoto, e nngwe ntle le e nang le tlhahisoleseding ya motho ka boyena, e tla sebetswa ka mora hore ho lefuwe **tjhelete ya kopo**.
- (b) O tla tsebiswa ka tjhelete e hlokehang hore o e lefe e le ya kopo.
- (c) **Tjhelete e lefellowang phumantsho** ya rekoto e tla ba ka ho ya ka foromo eo kopo e entsweng le nako e hlokehang bakeng sa diphuputso le tlhophiso ya yona.
- (d) Ebang o le boemong ba ho ka se lefiswe tjhelete efe kapa efe, fana ka mabaka a seo.

Lebaka la ho se lefe tjhelete:

F. **Foromo eo rekoto e batluwang ka yona**

Ebang o thibelwa ke ho se itekanele hwa ho bala, ho bona kapa ho mamela rekoto ho ya ka phumantsho e lokiseditsweng ho 1 ho ya ho 4 mona ka tlase, hlalosa ho se itekanele ha hao mme o hlalose hore ke foromong efeng rekoto e hlokwang ho yona.

Ho se itekanele: 	Foromo eo rekoto e batluwang ka yona:

Tshwaya lebokose le loketseng ka X.
DITLHOKOMEDISO:

- (a) Tlhaloso ya hao mabapi le foromo e batluwang bakeng la phumantsho e itshetlehile ho foromo eo rekoto e leng ho yona.
- (b) Ho ka nna ha hanwa ka rekoto maemong a mang a itseng. Maemong a jwalo o tla tsebiswa ha e le hore phumantsho e ka fanwa ka foromo e nngwe.

(c) Ditefello tsa phumantsho ya rekoto, ha e ba di le teng, di tla hlaloswa karolong itseng ke foromo eo kopo e etswang ka yona.

1. Ha e le hore rekoto e ngotswe kapa e hatisitse:			
Khopi ya rekoto*		Hlahlobo ya rekoto	
2. Ha e le hore rekoto e na le ditshwantsho tse bonwang –:(hona ho kenyelletsa dinepe, diselaede, dikgatiso tsa vidio, ditshwantsho tse hlahisitsweng ka khomputara, meralo, jwalojwalo)			
Sheba ditshwantsho		Khopi ya ditshwantsho*	
Ho ngolwa fatshe ha ditshwantsho*			
3. Ha e le hore rekoto e entswe ka mantswe a hatisitsweng kapa tlhahisoleseding e ka hlahiswang botjha modumong:			
Mamela pina (khaseteng)		Ngola fatshe pina* (tokomaneng e ngotsweng kapa e hatisitsweng)	
4. Ha e le hore rekoto e le ka hara khomputara kapa motjhini wa elektroniki kapa e kgonwa ho balwa ka motjhini:			
Khopi e hatisitseng ya rekoto*		Khopi e hatisitsweng ya tlhahisoleseding e fumanweng rekotong*	
Khopi ka mokgwa o ka balwang ka khomputara* (<i>stiffy</i> kapa <i>compact disc</i>)			
*E bang o kopile khopi ya rekoto (ka hodimo), na o batla hore khopi e romellwe ka poso ho wena?			

G. **Dintlha tsa tokelo e tla sebediswa kapa e sireletswe**

*Ha sebaka se fanweng se sa lekana, ka kopo tswela pele leqepheng le leng mme o le hokele foromong ena. **Mokopi o lokela ho saena magephe ohle a tlatsetso.***

1. Bontsha hore ke tokelo efe e sebediswang kapa e sireleditsweng:

---

2. Hlalosa hore ke ka baka lang rekoto e kotjwang e hlokehang bakeng sa ho sebedisa kapa ho sireletsa tokelo e boletsweng mona ka hodimo:

H. **Tsebiswa ya qeto e mabapi le kopo ya ho fuwa tlhahisoleseding:**

O tla tsebiswa ka ho ngollwa ha kopo ya hao e ananetswe/hannwe. Ha o rata ho tsebiswa ka tsela efe kapa efe e nngwe, o kotjwa hore o bolele tsela eo mme o fane ka dintlha tse hlokehang hore hoo ho tsamaelane le kopo ya hao.

Na o rata ho tsebiswa jwang ka qeto e mabapi le kopo ya hao ya ho fumana direkoto?

E tekennwe _____ mohlala la _____ kgwedding ya _____

TSHAENO YA MOKOPI/ MOTHO